

Hem > ... > Penningfordringar > Insolvens/konkurs > Czechia

Insolvens/konkurs

Innehåll inlagt av

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

Rättslig ram

Insolvensförfaranden i Tjeckien regleras framför allt genom lag nr 182/2006 om insolvens och insolvensförfaranden (*Zákon č.182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenslagen)*), med stöd av lag nr 99/1963, civilprocesslagen (*Zákon č.99/1963 Sb., občanský soudní řád*).

Ett annat viktigt instrument är lag nr 312/2006 om insolvensförvaltare (*Zákon č.312/2006 Sb., o insolvenčních správcích*), som (tillsammans med insolvenslagen) utgör den rättsliga ramen för utövandet av insolvensförvaltare.

Den nuvarande versionen av dessa bestämmelser finns [här](#).

1 Mot vem kan insolvensförfaranden inledas?

Insolvensförfaranden kan inledas mot fysiska och juridiska personer, oavsett om de är näringsidkare eller inte.

De olika typerna av insolvensförfaranden (konkurs, rekonstruktion och skuldsanering) avser olika slags enheter. En konkursansökan kan inges gentemot samtliga enheter, rekonstruktion avser endast företag och skuldsanering riktar sig i huvudsak till andra enheter än företag (se förklaring nedan).

Insolvensförfaranden kan inte inledas gentemot staten, fristående lokala myndigheter, politiska partier och rörelser vid val och andra utvalda enheter av en till övervägande del offentlig karaktär. Särskilda regler gäller i fråga om finansinstitut och försäkringsbolag.

2 Under vilka förutsättningar kan man inleda ett insolvensförfarande?

Insolvens eller risk för insolvens

Insolvensförfaranden är rättsliga förfaranden som inleds mot en gäldenärs insolvens eller risk för insolvens och för att vidta åtgärder mot detta. Grundförutsättningen är därför att insolvens eller risk för insolvens ska föreligga.

En gäldenär är insolvent i följande fall (*samtliga villkor måste uppfyllas*):

- Om gäldenären har flera borgenärer.
- Om gäldenären har ekonomiska åtaganden som förfallit till betalning minst 30 dagar tillbaka.
- Om gäldenären inte kan fullgöra dessa åtaganden.

Gäldenärer anses särskilt vara insolventa om de har slutat att betala av en betydande del av sina skulder eller inte kan fullgöra sådana åtaganden i mer än tre månader efter att de förfallit till betalning, eller om någon av de förfallna penningfordringarna på gäldenären inte kan tillgodoses genom indrivning eller utmätning.

En gäldenär som är näringsidkare (antingen som juridisk eller fysisk person) är också insolvent om han eller hon är överskuldssatt. Gäldenärer är överskuldssatta om de har flera olika borgenärer och om summan av deras

åtaganden överstiger värdet på tillgångarna.

Risk för insolvens innebär en situation där det, med hänsyn till alla omständigheter, rimligen kan antas att gäldenärerna inte kommer att kunna fullgöra en betydande del av sina åtaganden på balansräkningen på vederbörligt sätt och i rätt tid.

Olika typer av insolvensförfaranden

Enligt tjeckisk lag kan en gäldenärs insolvens eller risk för insolvens hanteras inom ramen för insolvensförfaranden på tre grundläggande sätt:

- Konkurs (*konkurs*).
- Rekonstruktion (*reorganizace*).
- Skuldsanering (*oddlužení*).

Insolvenslagen innehåller inga bestämmelser om vilken av de olika insolvensmetoderna som en viss gäldenär ska tillämpa, utan detta får gäldenären själv välja. Vid sidan av likvidationsförfarandet (konkursförfarandet) finns också en återställandedel (rekonstruktion och skuldsanering). Bästa möjliga utgång för borgenärerna bör styra valet av lämplig metod för att åtgärda en gäldenärs insolvens.

Konkurs är en allmän insolvenshanteringsmetod i de fall då borgenärernas fordringar, på grundval av ett konkursbeslut, i stort sett tillgodoses genom intäkterna från försäljningen av tillgångarna. Fordringar eller delar av fordringar som inte har tillgodosetts upphävs inte, om inte annat föreskrivs i lag. Denna insolvensmetod används alltid när det är omöjligt att använda sig av rekonstruktion eller skuldsanering, vilka är förfaranden som är mildare för gäldenären, eller om det under förhandlingarnas gång blir tydligt att dessa metoder inte längre kan tillämpas.

Rekonstruktion får användas för att åtgärda insolvens eller risk för insolvens hos gäldenärer som är näringsidkare. Det innebär rekonstruktion av företaget. Det förväntas vanligen att borgenärernas fordringar ständigt ska tillgodoses medan gäldenärens näringsverksamhet fortsätter i överensstämmelse med åtgärder som vidtas för att stimulera förvaltningen av näringsverksamheten enligt en rekonstruktionsplan som antas av insolvensdomstolen. Borgenärerna övervakar hur planen framskrider.

Skuldsanering är ett sätt att hantera insolvens eller risk för insolvens för gäldenärer som antingen är fysiska personer (oavsett om de bedriver näringsverksamhet eller inte) eller juridiska personer som inte är näringsidkare. Denna insolvensmetod är mer passande ur ett socialt än ur ett ekonomiskt perspektiv. Syftet är att ge gäldenärerna en "nystart" och motivera dem att aktivt betala av sin skuld. I regel krävs att gäldenärerna åtminstone helt ska kunna täcka insolvensförvaltarens ersättning och utgifter, minst samma summa till andra borgenärer, och dessutom lagstadgade underhållsbidrag i sin helhet samt arvudet till den person som upprättat ansökan om skuldsanering. Vissa kategorier av gäldenärer (personer som erhåller ålders- eller invaliditetspension, eller personer som kan betala en bestämd procentandel av sin skuld till borgenärerna) kan under en kort period beviljas skuldsanering. Det antas att fordringar från borgenärer med säkerhetsrätt kommer att tillgodoses från säkerheten. Syftet med detta är även att minska de offentliga utgifter som går till rehabilitering av personer som befinner sig i social kris. Skuldsanering kan genomföras genom monetarisering av insolvensboet eller genom en återbetalningsplan tillsammans med monetarisering av insolvensboet.

Vem får inleda insolvensförfaranden?

Insolvensförfaranden får endast inledas när en insolvensansökan har ingetts. De inleds det datum då insolvensansökan inges till en domstol med vederbörlig domsrätt i ärendet. Insolvensansökningar får inges av gäldenärer eller borgenärer, förutom i ärenden som rör risk för insolvens då de endast kan inges av gäldenärer.

Gäldenärer som är näringsidkare (oavsett om de är fysiska eller juridiska personer) måste inge en insolvensansökan utan onödigt dröjsmål efter att de fått kännedom om eller med vederbörlig omsorg borde ha fått kännedom om sin insolvens.

Inledande av konkursförfaranden

En insolvensdomstol utfärdar ett beslut om konkursförklaring i ett separat avgörande. I undantagsfall kan detta avgörande kombineras med insolvensbeslutet (om gäldenären är en person som inte kan använda sig av

rekonstruktion eller skuldsanering). Ett konkursbeslut träder i kraft när beslutet om konkursförklaring offentliggörs i insolvensregistret.

Inledande av rekonstruktion

Rekonstruktion inleds efter tillstånd från insolvensdomstolen, vilket utfärdas till följd av en ansökan från gäldenären eller en registrerad borgenär.

Tillstånd för rekonstruktion kan beviljas i följande fall (*samtliga villkor måste inte uppfyllas*):

- Om gäldenärens totala nettoomsättning under den senaste räkenskapsperioden före insolvensansökan uppgick till minst 50 000 000 tjeckiska kronor (CZK).
- Om gäldenären har minst 50 anställda.
- Om gäldenären till insolvensdomstolen och tillsammans med insolvensansökan, eller senast det datum då insolvensbeslutet fattas, överlämnar en rekonstruktionsplan som undertecknats av minst hälften av alla borgenärer med säkerhetsrätt (beräknat utifrån det totala antalet fordringar) eller av minst hälften av alla borgenärer utan säkerhetsrätt (också beräknat utifrån det totala antalet fordringar).

Rekonstruktion godtas inte om gäldenären är en juridisk person i likvidation, en värdepappersmäklare eller en enhet med tillstånd att handla på en råvarubörs enligt viss lagstiftning.

Insolvensdomstolen tillåter rekonstruktion om de rättsliga kraven är uppfyllda. Ingen besvärsmöjlighet föreligger.

Insolvensdomstolen avslår en ansökan om tillstånd till rekonstruktion a) om det rimligen kan antas, med hänsyn till samtliga omständigheter, att oärligt uppsåt föreligger, b) om ansökan har ingetts på nytt av en person som redan tidigare har ansökt om tillstånd till rekonstruktion inför domstolen eller c) om ansökan har ingetts av en borgenär men inte har godkänts vid borgenärssammanträdet. Överklaganden mot sådana avgöranden kan endast göras av de som ingett ansökan.

Inledande av skuldsanering

Gäldenären inger en ansökan om skuldsanering på ett visst formulär och, i förekommande fall, tillsammans med en insolvensansökan (om insolvensförfaranden inte har inletts av borgenären). Det finns restriktioner för när en ansökan om skuldsanering kan inges på gäldenärens vägnar av en advokat, notarie, exekutionstjänsteman, insolvensförvaltare eller person som är ackrediterad för allmännyttiga ändamål. Gäldenärer har rätt att själva inge ansökan om de har en universitetsexamen i juridik eller ekonomi.

En ansökan om skuldsanering och dess bilagor måste i synnerhet innehålla uppgifter om gäldenärens tidigare och förväntade framtida inkomst, en tillgångsförteckning och en försäkran på heder och samvete där det anges att gäldenären informerades om sina skyldigheter i insolvensförfarandet när konkursansökan upprättades och att gäldenären kommer att betala borgenärernas fordringar på ett korrekt sätt, göra alla de ansträngningar som rimligen kan krävas för att täcka dem i sin helhet, fullgöra alla skyldigheter enligt insolvenslagen och beslutet om godkännande av skuldsanering samt redovisa hela sin inkomst.

Insolvensdomstolen ger tillstånd till skuldsanering om villkoren uppfylls. Domstolen avslår en ansökan om skuldsanering om det, med hänsyn till samtliga omständigheter, rimligen kan antas att oärligt uppsåt föreligger eller gäldenären inte klarar att betala tillbaka minimibeloppet. Minimibeloppet måste täcka insolvensförvaltarens arvode och utlägg, utestående och löpande underhållsbetalningar, ersättning till den person som upprättat ansökan om skuldsanering och ett visst belopp till ordinarie borgenärer utan säkerhetsrätt. Insolvensdomstolen avslår även en ansökan om skuldsanering om förhandlingarna hittills har visat att gäldenären har varit vårdslös eller försumlig vid fullgörandet av sina skyldigheter inom ramen för insolvensförfarandet. Domstolen avslår också ansökan om gäldenären a) har beviljats skuldsanering de tio senaste åren, b) har tvingats upphöra med sin skuldsanering under de senaste fem åren på grund av oärligt uppsåt, eller c) har avslutat förfarandet under de senaste tre månaderna genom att dra tillbaka sin ansökan. Ansökningar avslås inte av ovannämnda skäl om gäldenären åtog sig skyldigheten av berättigade skäl eller om det finns en betydande obalans mellan skuldbeloppet och den tjänst som tillhandahålls. Endast gäldenären har rätt att överklaga beslutet om att avslå ansökan.

När får insolvensförfaranden verkan?

Inledandet av insolvensförfaranden får verkningar efter att ett meddelande offentliggjorts i insolvensregistret om att insolvensförfaranden kommer att inledas (se nedan). Verkningarna av inledandet varar fram till insolvensförfarandenas slut, om inte annat föreskrivs i lag för respektive insolvensmetoder.

Interimistiska åtgärder i avvaktan på insolvensbeslut

Insolvensdomstolen kan på eget initiativ begära interimistiska åtgärder i avvaktan på beslut om en insolvensansökan, om inte annat föreskrivs i lag. Alla de som begär en interimistisk åtgärd som insolvensdomstolen i annat fall kan begära på eget initiativ är inte tvungna att ställa säkerhet. Gäldenären måste inte ställa säkerhet när han eller hon ansöker om en interimistisk åtgärd.

På grundval av sådana interimistiska åtgärder kan insolvensdomstolen bland annat

- utse en tillfällig förvaltare,
- begränsa några av verkningarna till följd av insolvensförfarandenas inledande,
- begära att någon av de som ansöker om insolvens ställer säkerhet som täcker ersättning för skada eller annan förlust som gäldenären ådragit sig.

Insolvensregistret

Insolvensförfaranden offentliggörs i det insolvensregister som förvaltas av justitieministeriet (*Ministerstvo spravedlnosti*). Detta är ett offentligt e-informationssystem som finns på <https://isir.justice.cz>.

Syftet med insolvensregistret är framför allt att se till att insolvensförfaranden ges största möjliga publicitet och att utvecklingen av dessa kan övervakas. Registret används för att offentliggöra de beslut som insolvensdomstolen fattar i insolvensförfaranden och vid tillfälliga tvister, akter i olika mål och annan information, om detta föreskrivs i insolvenslagen eller beslutats av insolvensdomstolen.

Insolvensregistret är öppet för allmänheten (med undantag för vissa uppgifter), och alla har rätt att konsultera det samt göra kopior och utdrag.

Förutom att vara en informationskälla är insolvensregistret mycket viktigt för delgivningen av handlingar – merparten av domstolsavgöranden och andra handlingar tillhandahålls genom detta. Insolvensförfaranden anmäls vanligtvis i insolvensregistret inom två timmar efter det att en ansökan ingetts (under domstolens arbetstider). Alla domstolsavgöranden och andra handlingar offentliggörs sedan i insolvensregistret. Detta innebär att alla kan få inblick i de insolvensförfaranden som genomförs i Tjeckien.

3 Vilka tillgångar ingår i konkursboet? Hur behandlas de tillgångar som förvärvas av gäldenären efter att insolvensförfarandet har inletts?

Insolvensboet

Om en insolvensansökan inges av gäldenären omfattar insolvensboet gäldenärens tillgångar vid den tidpunkt då verkningarna i samband med inledandet av insolvensförfaranden uppstår samt de tillgångar som gäldenären förvärvat under insolvensförfarandena.

Om en insolvensansökan inges av en borgenär, omfattar insolvensboet gäldenärens tillgångar vid tidpunkten för ikraftträdandet av insolvensdomstolens interimistiska åtgärder som (helt eller delvis) begränsar gäldenärens rätt att avyttra egendom, gäldenärens tillgångar vid den tidpunkt då beslut om gäldenärens insolvens träder i kraft och de tillgångar som gäldenären förvärvat under insolvensförfaranden efter det att dessa beslut har trätt i kraft.

Om gäldenären är samägare till tillgångar, ingår gäldenärens del av egendomen i insolvensboet. Dessa tillgångar utgör en del av insolvensboet även om de ingår i gäldenärens giftorättsgods.

Tillgångar som tillhör andra personer än gäldenären ingår i insolvensboet om så föreskrivs enligt lag, framför allt om de utgör kompensation till följd av verkningsslösa rättsliga åtgärder. Vid en likvidation av tillgångar betraktas denna egendom som en del av gäldenärens tillgångar.

Om inte annat föreskrivs i lag, består insolvensboet i huvudsak av kontanter, lös och fast egendom, anläggningar

och utrustning, bankböcker, bankcertifikat och annan slags inlåning, andelar, växlar, checkar eller andra värdepapper, aktieinnehav, gäldenärens fordringar avseende såväl pengar som andra värden, inklusive resultatberoende fordringar och fordringar som ännu inte förfallit till betalning, gäldenärens lön, arbetsbonusar och övertidsersättning, andra rättigheter och andra tillgångar med ett värde som kan uttryckas i penningbelopp. Insolvensboet inbegriper även poster som ränta, intäkter, avkastning och nytta avseende tillgångarna ovan.

Om inte annat föreskrivs i lag ingår inte sådana tillgångar i insolvensboet som är icke-utmätningsbara vid indrivnings- eller utmätningsförfaranden. Detta regleras i lag nr 99/1963, det vill säga civilprocesslagen. Indrivning kan inte tillämpas för tillgångar som gäldenären har ett trängande behov av för att tillgodose sina eller sin familjs materiella behov eller för att utföra sina arbetsuppgifter, liksom andra föremål vars försäljning skulle strida mot god sed (framför allt vardagskläder, gemensamma hushållsföremål, vigselringar och andra liknande föremål, läkemedel och andra föremål som gäldenärerna behöver på grund av sjukdom eller fysisk funktionsnedsättning, kontanter till ett belopp som är dubbelt så stort som personers levnadsomkostnader och husdjur). Föremål som används för en gäldenärs näringsverksamhet undantas dock inte från insolvensboet. Om inte annat föreskrivs i lag inbegriper inte insolvensboet tillgångar som, enligt viss lagstiftning, endast får avyttras för ett särskilt ändamål (t.ex. särskilda bidrag och återbetalningsbart stöd från den centrala eller kommunala budgeten eller en statlig fond).

Hantering av tillgångar som gäldenären förvärvat eller som överlåtits till gäldenären efter att insolvensförfaranden inletts

Rent generellt ingår sådana tillgångar i insolvensboet som gäldenären har förvärvat eller som överlåtits till gäldenären efter det att insolvensförfaranden inletts. Ändringar kan förekomma beroende på vilken insolvensmetod som tillämpas. Gäldenärer kan endast avyttra kvarlåtenskap om de på så sätt uppfyller kraven i just det skedet i insolvensförfarandena och insolvensmetoden.

4 Vilka befogenheter har gäldenären respektive konkursförvaltaren?

Insolvensförvaltarens uppdrag och ställning

Insolvensförvaltarens främsta uppdrag är att förvalta gäldenärens insolvensbo och hantera tillfälliga och andra tvister. Insolvensförvaltaren strävar efter att tillgodose borgenärernas krav på ett proportionerligt, skyndsamt och ekonomiskt sätt samt i största möjliga utsträckning.

Insolvensförvaltarna är förpliktade att handla samvetsgrant och med den omsorg som krävs. De är skyldiga att göra alla de ansträngningar som rimligen kan krävas av dem för att tillgodose borgenärernas krav i största möjliga utsträckning. De måste prioritera borgenärernas gemensamma intressen framför sina egna och andras intressen.

I konkursförfaranden ges insolvensförvaltaren tillstånd att avyttra egendomen, utöva rättigheter och fullgöra gäldenärens skyldigheter i egendomsrelaterade ärenden. Insolvensförvaltaren utövar framför allt aktieägares rättigheter kopplade till andelar i insolvensboet, agerar som arbetsgivare gentemot gäldenärens anställda och ansvarar för att sköta gäldenärens näringsverksamhet, bokföring och uppfyllelse av skattskyldighet. Insolvensförvaltaren har i regel i uppgift att värdera insolvensboet.

Insolvensförvaltarnas uppgifter i rekonstruktionsförfaranden inbegriper framför allt att övervaka den verksamhet som utövas av en gäldenär som fortfarande råder över sina tillgångar, fortlöpande fastställa insolvensboet och upprätta en förteckning över detta, hantera tillfälliga tvister, sammanställa och komplettera borgenärsförteckningen och rapportera till borgenärskommittén. Insolvensförvaltarna agerar också i egenskap av gäldenärens bolagsstämma eller medlemsmöten.

I skuldsaneringsförfaranden arbetar insolvensförvaltarna tillsammans med insolvensdomstolen och borgenärerna för att övervaka gäldenären och gäldenärens verksamhet, avyttra gäldenärens tillgångar och göra månadsbetalningar till borgenärerna enligt betalningsplanen.

Gäldenärens ställning

I konkursförfaranden förlorar gäldenärer befogenheten att avyttra egendom, utöva andra rättigheter och fullgöra skyldigheter som rör insolvensboet. Denna befogenhet övergår till insolvensförvaltaren. Enligt lag är rättsliga

åtgärder som vidtas av gäldenärerna i dessa frågor efter att befogenheten att avyttra egendomen har övergått till insolvensförvaltaren verkningslösa för borgenärerna.

I rekonstruktionsförfaranden råder gäldenären fortfarande över sin egendom, med vissa begränsningar. En gäldenär som fortfarande råder över sina tillgångar vidtar endast rättsliga åtgärder som är av grundläggande vikt för avyttrandet och förvaltningen av insolvensboet med borgenärskommitténs samtycke. En gäldenär som bryter mot denna skyldighet är ansvarig för skada eller annan förlust som därigenom orsakats för borgenärer eller tredje part; medlemmarna i gäldenärens ledande organ är solidariskt ansvariga för sådan skada eller annan förlust. Med rättsliga åtgärder av grundläggande vikt avses åtgärder som avsevärt förändrar egendomens värde, borgenärernas ställning eller gynnsamheten för borgenärerna. Insolvensförvaltarna agerar i egenskap av gäldenärens bolagsstämma eller medlemsmöten.

I skuldsaneringsförfaranden råder gäldenären också fortfarande över sin egendom, med vissa begränsningar. Gäldenären övervakas av insolvensdomstolen, insolvensförvaltaren och borgenärerna.

5 Vilka villkor gäller för kvittning?

Kvittning regleras generellt sett i civillagen. Tumregeln är att om parterna har samma slags fordringar gentemot varandra kan den ena parten meddela den andra att den kvittar sin fordran mot motpartens fordran. Kvittning kan åberopas så snart en part både har rätt att begära att en fordran ska tillgodoses och har rätt att betala sin egen skuld. Kvittning innebär att de båda fordringarna tar ut varandra i den mån som de stämmer överens med varandra. Om de inte helt överensstämmer med varandra, kompenseras fordran på ett liknande sätt som vid fullgörande. Dessa verkningar uppstår när två fordringar uppfyller kraven för kvittning.

I insolvensförfaranden kan ömsesidiga fordringar från gäldenären och borgenären kvittas enligt insolvensbeslutet om de stadseenliga villkoren för kvittning (enligt civillagen) har uppfyllts innan beslutet om insolvensmetod fattas, om inte annat föreskrivs i insolvenslagen (t.ex. förlängning av tidsfristen för fordringar till följd av uthyrning av bostadsfastigheter).

Kvittning i insolvensförfaranden är i synnerhet inte tillåtligt

- om gäldenärens fordringshavare inte är en registrerad borgenär med avseende på den kvalificerade fordran, eller
- om gäldenärens fordringshavare har erhållit en kvalificerad fordran till följd av en verkningslös rättslig åtgärd, eller
- om gäldenärens fordringshavare kände till gäldenärens insolvens när den kvalificerade fordran erhöles, eller
- om gäldenärens fordringshavare fortfarande måste betala gäldenärens utkrävda fordran i den mån som denna överstiger borgenärens kvalificerade fordran, eller
- i de fall som fastställts och vid interimistiska åtgärder som vidtagits av insolvensdomstolen.

6 Hur påverkar insolvensförfarandet gäldenärens gällande avtal?

Avtal om ömsesidiga åtaganden

Om en gäldenär, vid ett konkursbeslut eller tillåtelse till rekonstruktion eller skuldsanering, är part i ett avtal om ömsesidiga åtaganden, inklusive ett förkontrakt, som fortfarande måste fullgöras av antingen gäldenären eller motparten när konkursbeslutet eller tillåtelsen till rekonstruktion eller skuldsanering ges, ska följande gälla:

– I konkurs- eller skuldsaneringsförfaranden får insolvensförvaltarna genomföra ett avtal i gäldenärens ställe och kräva att den andra parten fullgör sina åtaganden, eller vägra fullgöra sina åtaganden.

– I rekonstruktionsförfaranden har en gäldenär som fortfarande råder över sina tillgångar samma befogenheter, förutsatt att borgenärskommittén gett sitt samtycke till detta.

I konkurs- eller skuldsaneringsförfaranden anses en insolvensförvaltare ha vägrat fullgöra sina åtaganden om han eller hon inte uppger att ett kontrakt ska genomföras inom 30 dagar från beslutet om konkursförklaring eller tillåtelsen till skuldsanering. Fram till dess kan motparten inte dra sig ur avtalet, om inte annat föreskrivs i avtalsbestämmelserna. I rekonstruktionsförfaranden måste gäldenärer som fortfarande råder över sina tillgångar

och som inte uppger att de vägrar fullgöra sina åtaganden inom 30 dagar från godkännandet av rekonstruktionen genomföra ett avtal om ömsesidiga åtaganden.

En motpart som måste fullgöra sina åtaganden först kan vänta med detta tills ömsesidiga åtaganden gjorts eller säkerställts, förutom om motparten ingår avtalet efter att insolvensbeslutet offentliggjorts.

Om insolvensförvaltaren eller gäldenären som fortfarande råder över sina tillgångar vägrar fullgöra sina åtaganden, kan motparten kräva ersättning för efterföljande skada genom att inge en fordran inom 30 dagar från det att vägran att fullgöra åtagandena gjordes. Motpartens fordringar till följd av att avtalet fortgår efter att konkursbeslutet fattats utgör fordringar gentemot insolvensboet.

Motparten kan inte begära ersättning för åtaganden som delvis fullgjorts innan insolvensbeslutet fattats, eftersom ingen motinsats gjorts av gäldenären.

Tidsbegränsade avtal

Om parterna kommer överens om att en produkt med ett marknadspris ska tillhandahållas inom en viss tid, och om leveranstiden infaller eller löper ut först efter ett konkursbeslut fattats, kan det inte krävas att åtagandet ska fullgöras. Endast ersättning för skada som orsakats av gäldenärens bristande fullgörelse av åtagandet kan begäras. Med skada avses skillnaden mellan det överenskomna priset och det marknadspris som erläggs den dag då konkursbeslutet fattas på den ort som i avtalet anges som fullgörelseort. Motparten kan kräva ersättning i egenskap av borgenär genom att inge en fordran inom 30 dagar från det att konkursbeslutet fattats.

Låneavtal

Om gäldenären har ingått ett låneavtal, kan insolvensförvaltaren efter det att ett konkursbeslut fattats kräva att lånet ska återbetalas före den avtalsmässiga låneperiodens slut.

Uthyrnings- och återuthyrningsavtal

Det finns utförliga bestämmelser om uthyrnings- och återuthyrningsavtal. Efter att ett konkursbeslut fattats har insolvensförvaltaren bland annat rätt att avsluta uthyrnings- eller återuthyrningsavtal som ingåtts med gäldenären inom en period som fastställts i lag eller i avtalet, även om ett tidsbegränsat avtal ingåtts. Uppsägningstiden får inte vara längre än tre månader. Detta påverkar inte de civilrättsliga bestämmelserna om när och på vilka villkor uthyraren får avsluta uthyrningen.

Avtalsutkast från gäldenären som fortfarande måste godtas av motparten vid ett konkursbeslut

När ett konkursbeslut fattas upphävs ansökningar från gäldenären om att ingå avtal som fortfarande måste godtas och eventuella avtalsutkast som har godtagits av gäldenären men som fortfarande måste ingås, om de avser insolvensboet. Avtalsutkast som ännu inte godtagits av gäldenären när konkursbeslutet fattas får endast godtas av insolvensförvaltaren.

Återtagandeförbehåll

Om gäldenären har sålt ett föremål med återtagandeförbehåll och levererat föremålet till köparen innan konkursbeslutet fattas, kan köparen antingen återlämna föremålet eller fortsätta avtalet. Om gäldenären, innan konkursbeslutet fattas, köper och tar emot ett föremål med återtagandeförbehåll, kan säljaren inte kräva att föremålet ska återlämnas förutsatt att insolvensförvaltaren uppfyller sina skyldigheter enligt avtalet utan onödigt dröjsmål efter att ha uppmanats göra detta av säljaren.

7 Hur påverkar insolvensförfarandet förfaranden som inleds av enskilda borgenärer (med undantag för pågående rättegångar)?

Inledandet av insolvensförfaranden har följande verkningar:

- Fordringar och andra rättigheter i anslutning till egendomen kan inte åberopas genom att väcka talan om de kan åberopas genom registrering.
- Rätten till betalning från säkerheter avseende de tillgångar som gäldenären innehar eller tillgångar som

hör till insolvensboet får utövas och erhållas på nytt på de villkor som anges i insolvenslagen. Detta gäller även fastställandet av en rättslig eller utmätningsmässig fastighetsinteckning som föreslås efter att insolvensförfaranden inletts.

- Indrivnings- eller utmätningsförfaranden för tillgångar som innehas av gäldenären, liksom andra tillgångar som hör till insolvensboet, får begäras eller inledas men kan inte genomföras. När det gäller fordringar gentemot insolvensboet och liknande fordringar får dock indrivnings- eller utmätningsförfaranden för tillgångar som tillhör gäldenärens insolvensbo genomföras på beslut av insolvensdomstolen, med vissa begränsningar som anges i detta beslut.
- Det är inte möjligt att utöva en rätt, som borgenären och gäldenären fastställt i avtal, till utmätning av löner eller annan inkomst som betraktas som lön eller inkomst vid genomförandet av ett beslut.

8 Hur påverkar insolvensförfarandet pågående förfaranden som redan har inletts av enskilda borgenärer?

Insolvensbeslut medför ett moratorium i domstols- och skiljeförfaranden i fråga om fordringar och andra rättigheter avseende insolvensboet vilka ska åberopas genom registrering i insolvensförfaranden, eller som betraktas som registrerade i insolvensförfaranden, eller i fråga om fordringar som inte tillgodosetts i insolvensförfaranden. Om inte annat föreskrivs är det möjligt att fortsätta dessa förfaranden så länge som ett insolvensbeslut fortfarande gäller.

9 Hur brukar borgenärerna delta i insolvensförfarandet?

Principer för borgenärers deltagande

Insolvensförfaranden baseras bland annat på följande principer om borgenärers deltagande:

- Insolvensförfaranden måste genomföras på ett sådant sätt att ingen av parterna med orätt tar skada eller gynnas på ett lagstridigt sätt och att borgenärernas fordringar tillgodoses på ett omgående och ekonomiskt sätt och i största möjliga utsträckning.
- Borgenärer som, enligt lag, i grund och botten har samma eller liknande ställning erbjuds lika möjligheter i insolvensförfaranden.
- Om inte annat föreskrivs i lag, får en borgenärs rättigheter som förvärvats i god tro innan insolvensförfaranden inletts inte begränsas på beslut av insolvensdomstolen eller till följd av det förfarande som insolvensförvaltaren tillämpar.
- Borgenärerna måste avstå från handlingar som syftar till att tillgodose deras fordringar utanför insolvensförfarandena, om inte detta är tillåtet enligt lag.

Borgenärsförsamlingar

Borgenärsförsamlingar utgörs av följande:

- Borgenärssammanträdet.
- Borgenärskommittén (eller borgenärsföreträdaren).

Borgenärssammanträdet ansvarar för att välja och avsätta medlemmar och altemnerande medlemmar i borgenärskommittén (eller en borgenärsföreträdare). Borgenärssammanträdet får ha exklusiva befogenheter för alla de frågor som omfattas av borgenärsförsamlingarnas behörighet. Om ingen borgenärskommitté eller borgenärsföreträdare utses får borgenärssammanträdet denna funktion, om inte annat föreskrivs i lag.

Om det finns fler än 50 registrerade borgenärer är borgenärssammanträdet skyldigt att inrätta en borgenärskommitté. Om villkoren för denna skyldighet inte föreligger kan borgenärsföreträdaren ersätta borgenärskommittén.

Borgenärskommittén utövar borgenärsförsamlingarnas befogenheter, förutom i frågor som omfattas av borgenärssammanträdets behörighet eller av borgenärssammanträdets exklusiva befogenheter. Borgenärskommittén övervakar i synnerhet insolvensförvaltarens verksamhet och har rätt att inge förslag till insolvensdomstolen rörande insolvensförfarandena. Borgenärskommittén skyddar borgenärernas gemensamma intressen och bidrar, i samarbete med insolvensförvaltaren, till att förverkliga syftet med insolvensförfarandena. Bestämmelserna om borgenärskommittéer gäller i tillämpliga delar för borgenärsföreträdare.

Olika typer av borgenärer

I lagen görs åtskillnad mellan borgenärer med respektive utan säkerhetsrätt.

En borgenär med säkerhetsrätt är en borgenär vars fordringar säkras genom tillgångar i insolvensboet i form av panträtt, retentionsrätt, begränsning med upprättande av överlåtelsehandling, förvaltningsöverlåtelse av en rättighet, överlåtelse av en fordran på säkerheten eller en liknande rättighet enligt utländsk lag.

Borgenärer med säkerhetsrätt kan ha ett betydande inflytande under insolvensförfarandena. Om gäldenären är en näringsidkare som kan bli föremål för rekonstruktion enligt insolvenslagen krävs det, för att ett beslut om insolvensmetod (konkurs eller rekonstruktion) ska kunna antas, att minst hälften av alla de borgenärer med (och tillika utan) säkerhetsrätt som närvarar vid borgenärssammanträdet, beräknat efter borgenärernas fordringsbelopp, röstar för beslutet, eller i annat fall att minst 90 % av de närvarande borgenärerna, beräknat efter borgenärernas fordringsbelopp, röstar för beslutet. En borgenär med säkerhetsrätt kan också ge en innehavare instruktioner om hur han eller hon bör förvalta den bindande säkerheten, förutsatt att instruktionerna syftar till god förvaltning. Insolvensförvaltaren måste även följa instruktioner från borgenärer med säkerhetsrätt när det gäller monetariseringen av säkerheten. Insolvensförvaltarna får bortse från sådana instruktioner om de anser att säkerheten kan monetariserats på ett mer fördelaktigt sätt, i vilket fall de begär att insolvensdomstolen ser över instruktionerna inom ramen för sin övervakning. Monetariseringen av ett föremål, en rättighet, en fordran eller en annan tillgång i insolvensförfaranden innebär att säkerheten i fordran från borgenären med säkerhetsrätt upphävs, även om borgenären inte registrerade fordran.

Fordringar från borgenärer med säkerhetsrätt tillgodoses i princip med hela beloppet av intäkterna från monetariseringen, med avdrag för insolvensförvaltarens avgifter samt förvaltnings- och monetariseringskostnaderna, när som helst under förfarandena, med hänsyn tagen till den tid då säkerheten började gälla. De delar av fordringarna från borgenärer med säkerhetsrätt som inte tillgodoses löper inte ut utan tillgodoses proportionellt tillsammans med fordringarna från borgenärer utan säkerhetsrätt.

Alla andra borgenärer saknar säkerhetsrätt. De har en svagare ställning i insolvensförfarandena, och deras fordringar tillgodoses till en prognostiserad nivå som vanligtvis är mycket lägre enligt statistiska uppgifter.

10 I vilken mån kan konkursförvaltaren använda eller avyttra de tillgångar som ingår i konkursboet?

Insolvensförvaltare kan använda de tillgångar som ingår i insolvensboet i konkursförfaranden. Insolvensförvaltaren får tillstånd att avyttra egendomen, utöva rättigheter och fullgöra gäldenärens skyldigheter i egendomsrelaterade ärenden. Insolvensförvaltaren utövar framför allt aktieägarnas rättigheter kopplade till andelar i insolvensboet, fattar beslut i frågor som rör företagshemligheter och på andra sekretessrelaterade områden, agerar som arbetsgivare gentemot gäldenärens anställda och ansvarar för att sköta gäldenärens näringsverksamhet, bokföring och uppfyllelse av skattskyldighet. Insolvensförvaltaren har i regel i uppgift att värdera insolvensboet.

I rekonstruktions- och skuldsaneringsförfaranden fortsätter gäldenären att inneha dessa rättigheter, med betydande restriktioner.

11 Vilka fordringar ska anmälas gentemot konkursboet och hur behandlas fordringar som uppkommer efter det att insolvensförfarandet har inletts?

Fordringar gentemot insolvensboet och likvärdiga fordringar måste betalas fullt ut närhelst ett insolvensbeslut har fattats.

Åtskillnad görs mellan följande:

- Fordringar gentemot insolvensboet som uppstår till följd av inledda insolvensförfaranden eller ett moratorium (framför allt ersättning för utgifter och arvoden till den tillfälliga förvaltaren, gäldenärens förvaltare och medlemmarna i borgenärskommittén samt borgenärernas fordringar till följd av kreditfinansiering).

- Fordringar gentemot insolvensboet som uppstår efter att insolvensbeslutet fattats (framför allt utgifter för och arvodet till insolvensförvaltaren, skatter, avgifter, socialförsäkringsavgifter, offentliga sysselsättningspolitiska avgifter och offentliga sjukförsäkringsavgifter).
- Fordringar gentemot insolvensboet (framför allt arbetsrättsliga fordringar från gäldenärens anställda och borgenärernas fordringar på lagstadgat underhåll).

12 Enligt vilka regler ska fordringar anmälas, styrkas och godtas?

Anmälan av fordringar

Borgenärerna anmäler sina fordringar till insolvensdomstolen på ett särskilt formulär och kan göra detta från det att insolvensförfarandena inleds fram till att den tidsfrist som anges i insolvensbeslutet löper ut. Tidsfristen är densamma i alla typer av förfaranden, nämligen två månader. Fordringar som anmäls efter detta sista datum förkastas av insolvensdomstolen och behandlas inte inom ramen för insolvensförfarandena. Fordringar som redan har ingetts till domstolen och indrivningsbara fordringar, inbegripet sådana som tillgodoses genom indrivning eller utmätning, anmäls också. En borgenär som anmäler fordringar eller som betraktas som en registrerad borgenär får dra tillbaka sin fordran när som helst under insolvensförfarandena.

En ansökan om att anmäla en fordran måste innehålla en förklaring om hur fordran uppstod och vilket beloppet på fordran är. En fordran måste alltid kvantifieras i ekonomiska termer, även om det rör sig om en icke-monetär tillgång. Alla handlingar som fordringsansökan avser måste bifogas ansökan. En fordrans indrivningsbarhet måste påvisas med ett autentiskt instrument.

När det gäller begränsningsperioden eller tidsgränsen för att rättigheterna ska upphävas, har en ansökan om att anmäla en fordran samma verkningar som en åtgärd eller ett annat åberopande av rättigheter inför domstol. Perioden inleds den dag då ansökan inges till insolvensdomstolen.

Borgenären är ansvarig för att informationen i ansökan om att anmäla en fordran är korrekt. Insolvensdomstolen kan, på rekommendation av insolvensförvaltaren, införa sanktioner om det verkliga beloppet av en fordran har överskattats (med mer än 100 %), genom krav om att ett belopp ska betalas till insolvensboet vilket fastställs med hänsyn till alla omständigheter som rör anmälan av fordran och en granskning av fordran i sig, upp till det belopp med vilket den anmälda summan översteg det fastställda faktiska värdet.

En borgenärs rätt att få en fordran tillgodosedd genom säkerheten avslås om anmälan görs i en annan ordning än brukligt eller om det vid en omprövning visar sig att fordran säkrats till en nivå som överskattats med mer än 100 %. I detta fall kan borgenären straffas av insolvensdomstolen genom att tvingas betala ett (monetärt) belopp till borgenärer med säkerhetsrätt som anmält fordringar med säkerhetsrätt avseende samma tillgångar. Insolvensdomstolen fastställer betalningsbeloppet med hänsyn till alla de omständigheter som bidrog till att rätten att få fordran tillgodosedd genom säkerheten utövades och styrktes, upp till det belopp med vilket värdet av den i ansökan angivna säkerheten översteg det fastställda säkerhetsvärdet.

Styrkande av registrerade fordringar

Anmälda fordringar styrks först av insolvensförvaltaren, som framför allt dubbelkontrollerar dem mot de bifogade handlingarna och gäldenärens bokföring eller registrerade uppgifter enligt särskild lagstiftning. Insolvensförvaltaren uppmanar därefter gäldenären att kommentera fordringarna. I lämpliga fall leder insolvensförvaltaren den nödvändiga utredningen av fordringarna, i samarbete med myndigheterna som är skyldiga att samarbeta.

Om en anmäld fordran är bristfällig eller ofullständig, uppmanar insolvensförvaltaren borgenären att korrigera eller komplettera denna inom 15 dagar (en längre tidsfrist kan fastställas). Insolvensförvaltaren ger då borgenären rådgivning i detta avseende. Insolvensförvaltaren inger fordringar som inte kompletteras eller korrigeras på vederbörligt sätt och i rätt tid till insolvensdomstolen, så att denna kan avgöra om ansökan ska avslås eller inte. Borgenären måste informeras om detta.

Insolvensförvaltaren upprättar en förteckning över anmälda fordringar. Borgenärer med säkerhetsrätt uppförs på en separat förteckning. Om insolvensförvaltaren avslår vissa fordringar måste detta uttryckligen anges. Den information som krävs för att identifiera borgenärerna och bedöma hur fordran uppstod samt beloppet och fordrans plats i prioriteringsordningen måste anges för samtliga borgenärer. Dessutom måste borgenärer med

säkerhetsrätt informeras om skälet till säkerhet och valet av säkerhetsmetod.

Insolvensdomstolen offentliggör förteckningen över anmälda fordringar i insolvensregistret innan utfrågningen där fordringarna styrks äger rum. Insolvensdomstolen offentliggör dessutom omgående alla förändringar i förteckningen över anmälda fordringar i insolvensregistret.

De anmälda fordringarna styrks sedan vid en utfrågning på insolvensdomstolens begäran. Insolvensdomstolen fastställer datum och plats för utfrågningen i insolvensbeslutet. Borgenärerna kan ändra beloppet på den fordran som de anmäler fram till utfrågningens slut, om fordran inte har säkrats. De kan dock inte ändra skälen till att den registrerade fordran uppstod eller dennas plats i prioritetsordningen.

Bestridande av fordringar

Alla anmälda fordringar kan bestridas sett till deras riktighet, belopp och prioritetsordning av a) insolvensförvaltaren, b) gäldenären eller c) en registrerad borgenär.

Om en annan registrerad borgenär bestrider en borgenärs fordran måste det finnas samma upplysningar som vid en åtgärd enligt civilprocesslagen, och det måste då tydliggöras om fordran bestrids sett till dess riktighet, belopp eller plats i prioritetsordningen. Bestridande görs på ett särskilt formulär.

Enligt insolvenslagen finns följande typer av bestridanden:

- Bestridande på grund av en fordrans riktighet – Det hävdas att fordran aldrig har uppstått eller att den har upphävts eller preskriberats helt och hållet.
- Bestridande på grund av fordringsbelopp – Det hävdas att gäldenärens ansvarsskyldighet understiger det registrerade beloppet (den person som bestrider fordringsbeloppet måste också uppge det faktiska fordringsbeloppet).
- Bestridande av fordrans plats i prioritetsordningen – Det hävdas att fordran har en sämre plats i prioritetsordningen än vad som angetts i den anmälda fordran, eller så bestrids rätten att få fordran tillgodosedd genom säkerheten (den person som bestrider fordrans plats i prioritetsordningen måste också uppge på vilken plats i prioritetsordningen fordran bör tillgodoses).

Om en registrerad borgenär bestrider en annan registrerad borgenärs fordran blir dessa borgenärer parter i en bitvist. Insolvensförvaltare som vill bistå en part i en bitvist som de själva inte är involverade i har yttranderätt.

Insolvensdomstolen fattar beslut om bestridda fordringars riktighet, belopp och prioritetsordning.

13 Enligt vilka regler ska behållningen fördelas? Hur bestäms prioritetsordningen för borgenärernas fordringar och rättigheter?

I konkursförfaranden monetariseras insolvensboet. Detta innebär att alla tillgångar som tillhör insolvensboet omvandlas till kontanta medel för att tillgodose borgenärernas krav på ett proportionerligt sätt. Insolvensboet monetariseras av insolvensförvaltaren. Denna åtgärd kan vidtas först efter att beslutet om konkursförklaring blir slutgiltigt och det första borgenärssammanträdet har hållits. Tillgångar som löper en mycket stor risk att förstöras eller kasseras omfattas inte. Insolvensdomstolen kan också godta undantag på andra grunder. Monetariseringen av insolvensboet innebär ett upphävande av alla verkningar av ett indrivnings- eller utmätningsbeslut och andra brister med koppling till försäljningen av tillgångarna, om inte annat föreskrivs i lag.

Insolvensboet kan monetariseras genom

- offentlig auktion,
- försäljning av lös och fast egendom enligt indrivningsbestämmelserna i civilprocesslagen,
- försäljning av tillgångar utanför en auktion,
- en auktion som förrättas av exekutionstjänsteman.

Om intäkterna från monetariseringen av insolvensboet inte är tillräckliga för att tillgodose samtliga fordringar, erläggs först betalning för utgifterna för och arvudet till insolvensförvaltaren. Därefter betalas borgenärsfordringar som uppstår till följd av moratoriet, borgenärsfordringar till följd av kreditfinansiering, proportionerliga kostnader för underhåll och förvaltning av insolvensboet och arbetsrättsliga fordringar från

gäldenärens anställda, borgenärsfordringar för underhåll, och slutligen ersättning för personskada. Andra fordringar tillgodoses på ett proportionerligt sätt.

När ett slutgiltigt beslut fattats om att godkänna slutrapporten, inger insolvensförvaltaren ett utkast till beslut om hur insolvensboet ska fördelas till insolvensdomstolen, med uppgift om hur mycket som ska betalas för respektive fordran i den reviderade förteckningen över registrerade fordringar. Utifrån detta utkast utfärdar insolvensdomstolen ett beslut om hur insolvensboet ska fördelas, i vilket det fastställs vilka belopp som ska utbetalas till borgenärerna. Alla borgenärer som finns med på fördelningsförteckningen får sina fordringar tillgodosedda i proportion till det fastställda beloppet. Innan fördelningen sker tillgodoses ännu utestående fordringar som kan betalas när som helst under konkursförfarandet, i synnerhet:

- fordringar gentemot insolvensboet – utgifter för och arvode till insolvensförvaltaren, kostnader för underhåll och förvaltning av gäldenärens egendom, skatter, avgifter, socialförsäkringsavgifter, offentliga sysselsättningspolitiska avgifter och offentliga sjukförsäkringsavgifter osv.,
- likvärdiga fordringar – arbetsrättsliga fordringar från gäldenärens anställda, borgenärsfordringar för ersättning för personskada, statliga fordringar osv.,
- säkrade fordringar.

14 Vilka är villkoren för och verkningarna av att insolvensförfarandet slutförs (inklusive ackord)?

Avslutande av konkursförfaranden

Så snart insolvensboet har monetariserats, inger insolvensförvaltaren en slutrapport till insolvensdomstolen. Slutrapporten måste innehålla en allmän beskrivning av insolvensförvaltarens verksamhet och en beräkning av de ekonomiska resultaten av denna. En beräkning måste göras av det belopp som ska fördelas mellan borgenärerna, och uppgift ska lämnas om vilka borgenärerna är samt summan av deras andelar av totalsumman. Utöver slutrapporten lämnar insolvensförvaltaren in en avgifts- och arvodesredovisning till insolvensdomstolen.

Insolvensdomstolen granskar insolvensförvaltarens slutrapport och faktura och rättar till eventuella felaktigheter och utelämnanden i dessa efter att ha hört insolvensförvaltaren. Insolvensdomstolen kungör insolvensförvaltarens reviderade slutrapport för parterna genom att offentliggöra den som ett tillkännagivande till allmänheten. När ett slutgiltigt beslut fattats om att godkänna slutrapporten, inger insolvensförvaltaren ett utkast till beslut om hur insolvensboet ska fördelas till insolvensdomstolen, med uppgift om hur mycket som ska betalas för respektive fordran i den reviderade förteckningen över registrerade fordringar. Insolvensdomstolen utfärdar sedan ett beslut om hur insolvensboet ska fördelas, i vilket det fastställs vilka belopp som ska utbetalas till borgenärerna. Alla borgenärer som finns med på fördelningsförteckningen får sina fordringar tillgodosedda i proportion till det fastställda beloppet. I fördelningsbeslutet fastställer insolvensdomstolen ett slutdatum för insolvensförvaltaren, vilket inte får infalla senare än två månader efter det datum då fördelningsbeslutet vinner laga kraft.

Konkursförfaranden avslutas när insolvensförvaltaren inger sin rapport om att fördelningsbeslutet verkställts och när insolvensdomstolen beslutar att avsluta förfarandena. Domstolen beslutar också att konkursförfaranden ska avslutas i några andra fall som är fastställda i lag, till exempel om gäldenärens tillgångar visar sig vara fullkomligt otillräckliga för att tillgodose borgenärernas krav. Insolvensförfarandet avslutas när ett slutgiltigt beslut fattats om att konkursförfarandet ska avslutas.

Avslutande av rekonstruktion

Ett rekonstruktionsförfarande avslutas genom ett beslut från insolvensdomstolen om att rekonstruktionsplanen eller betydande delar av denna har genomförts. Ingen besvärsmot föreligger mot detta beslut.

Ett rekonstruktionsförfarande kan också avslutas genom ett beslut från insolvensdomstolen om att rekonstruktionsförfarandet ska övergå till ett konkursförfarande, vilket sker i vissa fall föreskrivna i lag, i synnerhet när problem uppstår med godkännandet av och förenligheten med rekonstruktionsplanen. Insolvensdomstolen kan inte besluta att ett rekonstruktionsförfarande ska övergå till ett konkursförfarande om viktiga delar av rekonstruktionsplanen har genomförts. Överklaganden mot ett domstolsbeslut om att ett

rekonstruktionsförfarande ska övergå till ett konkursförfarande kan inges av gäldenären, den part som ansöker om rekonstruktion, insolvensförvaltaren eller borgenärskommittén. När insolvensdomstolen beslutar att ett rekonstruktionsförfarande ska övergå till ett konkursförfarande fastställs verkningarna av ett konkursbeslut, om inte insolvensdomstolen i sitt beslut fastställer andra villkor för övergången.

Avslutande av skuldsanering

Skuldsanering avslutas genom ett beslut från insolvensdomstolen om att skuldsaneringen genomförts, eller alternativt att den inte genomförts. Detta beslut kan överklagas av gäldenären, insolvensförvaltaren eller borgenärerna. Om insolvensdomstolen antar ett beslut om att skuldsaneringen genomförts och gäldenären uppfyller alla krav enligt den godkända skuldsaneringsmetoden på ett vederbörligt sätt och i rätt tid, lägger insolvensdomstolen till ett beslut om att gäldenären ska befrias från betalning av fordringar som ingår i skuldsaneringsförfarandet om fordringarna ännu inte har tillgodosetts. Ett sådant beslut är inte tillämpligt på fordringar som uppkommit efter insolvensbeslutet.

Skuldsanering kan också avslutas genom att en domstol upphäver en tidigare beviljad skuldsanering. Domstolen beslutar därefter antingen att gäldenärens insolvens ska åtgärdas genom ett konkursförfarande eller att insolvensförfarandet ska stoppas om gäldenären är helt insolvent. Beviljad skuldsanering kan upphävas i vissa fall som är föreskrivna i lag, framför allt när gäldenären inte uppfyller villkoren för skuldsanering.

15 Vad har borgenärerna för ställning efter slutfört insolvensförfarande?

I konkursförfaranden som rör en fysisk persons tillgångar (när som helst efter att konkursförfaranden avslutats) eller en juridisk persons tillgångar (fram till dess att den juridiska personen avvecklats genom borttagande från ett offentligt register), kan ett utmättnings- eller indrivningsbeslut fattas i förhållande till en fordran som har fastställts och som inte har bestridits av gäldenären samt som inte tillgodosetts under konkursförfarandet. När en ansökan om indrivning inges, behöver bara ett giltighetsbevis och en rapport om fordrans giltighet i konkursförfarandet inges. Denna rättighet preskriberas tio år efter det att konkursförfarandet avslutats, med en begränsningsperiod som inleds den dag då beslutet om att avsluta förfarandet träder i kraft.

Vid rekonstruktion kan indrivnings- eller utmättningsbeslut begäras och genomföras gentemot gäldenären efter att rekonstruktionsplanen träder i kraft, för att återvinna en fordran som anges i rekonstruktionsplanen. Om fordran har bestridits kan indrivning eller utmätning endast ske om insolvensdomstolen fattat ett slutgiltigt beslut om att fastställa fordran. Ett sådant beslut måste bifogas ansökan.

Vid skuldsanering är det inte längre möjligt att begära ersättning för återstående borgenärsfordringar genom indrivning eller utmätning i slutet av skuldsaneringen och vid befrielse från betalning av återstående fordringar. Det har ingen betydelse om borgenärerna delvis har tillgodosett sina fordringar i skuldsaneringsförfarandet eller om de faktiskt till och med har registrerat sin fordran i insolvensförfarandet.

16 Vem står för kostnaderna för insolvensförfarandet?

Kostnader – framför allt insolvensförvaltarens arvoden och utgifter – bör betalas av insolvensboet, det vill säga av gäldenären.

Eftersom det inte alltid finns tillräckliga medel i insolvensboet för att täcka dessa kostnader kan insolvensdomstolen, innan den fattar ett beslut om insolvensansökan, begära att den part som ansöker om insolvens gör en förskottsbetalning av kostnaderna för insolvensförfarandet inom en viss tid, om detta är nödvändigt för att täcka kostnaderna för förfarandet och om nödvändiga medel inte kan säkras på annat sätt. Detta gäller även om det är tydligt att gäldenären inte har några tillgångar. Enligt lag finns en övre beloppsgräns för sådana förskottsbetalningar. Om flera personer ansöker om insolvens, ska dessa göra en solidarisk förskottsbetalning.

Om kostnaderna inte kan bäras av insolvensboet, ska återstoden tillgodoses genom förskottsbetalningen för insolvensförfarandet, det vill säga av den sökande.

Om kostnaderna inte täcks genom förskottsbeloppet heller står staten för räkningen, dock högst 50 000 tjeckiska kronor i ersättning till insolvensförvaltaren och 50 000 för insolvensförvaltarens utgifter.

17 Enligt vilka regler avgör man vilka återvinningsbestämmelser eller liknande bestämmelser som ska tillämpas?

Rättsliga åtgärder som gäldenären vidtar för att minska risken för att borgenärerna kommer att få sina fordringar tillgodosedda eller för att gynna vissa borgenärer framför andra har ingen juridisk giltighet. Eventuella utelämnanden från gäldenärens sida i detta avseende betraktas också som en rättslig åtgärd. Det finns tre kategorier av åtgärder utan juridisk giltighet: a) rättsliga åtgärder utan lämplig kompensation, b) rättsliga preferensåtgärder som leder till en situation där en borgenär, till nackdel för andra borgenärer, ges större kompensation än han eller hon annars skulle ha fått i konkursförfarandet och c) rättsliga åtgärder där gäldenären avsiktligt minskar sin kompensation till en borgenär, om motparten kände till eller, med tanke på samtliga omständigheter, borde ha känt till denna avsikt.

Om inte annat föreskrivs i insolvenslagen fastställs den juridiska ogiltigheten i gäldenärens rättsliga åtgärder, inbegripet sådana som i insolvenslagen anges som juridiskt ogiltiga och som gäldenären vidtog efter det att effekterna av inledandet av ett insolvensförfarande blev tillämpliga, genom ett beslut från insolvensdomstolen i en talan som insolvensförvaltaren väckt och där insolvensförvaltaren protesterar mot gäldenärens rättsliga åtgärder (återvinningstalan). Insolvensförvaltaren kan väcka en återvinningstalan inom ett år från det datum då insolvensbeslutet träder i kraft. Om en talan inte väcks inom denna tidsfrist upphör rätten till återvinning. Gäldenärens kompensation till följd av rättsliga åtgärder utan juridisk giltighet ingår i insolvensboet så snart ett slutgiltigt beslut fattats om upprätthållande av återvinningstalan.

En rättslig åtgärds juridiska ogiltighet påverkar inte tillämpligheten. I insolvensförfaranden ingår dock gäldenärens kompensation till följd av rättsliga åtgärder utan juridisk giltighet i insolvensboet. Om gäldenärens ursprungliga kompensation till följd av en rättslig åtgärd utan juridisk giltighet inte kan överlåtas till insolvensboet, måste likvärdig ersättning ges.

Insolvensdomstolen är inte bunden att följa något annat domstols- eller myndighetsbeslut i insolvensförfaranden om att en rättslig åtgärd avseende gäldenärens tillgångar eller skulder är ogiltig eller liknande avgöranden som görs på annat sätt. I insolvensförfaranden är det bara insolvensdomstolen som bedömer ogiltigheten av en sådan rättslig åtgärd. Om man i det slutgiltiga avgörandet senare finner att en rättslig åtgärd avseende gäldenärens tillgångar eller skulder är ogiltig, måste de ekonomiska fördelar som erhållits i form av kompensation ges tillbaka till insolvensboet.

Om en rättslig åtgärd avseende gäldenärens tillgångar eller skulder anses vara ogiltig i ett domstolsavgörande som blev slutgiltigt innan insolvensförfarandena inleddes, betraktas den rättsliga åtgärden också som ogiltig i insolvensförfarandena.

Särskilda regler för vissa kategorier av fordringar

Särskilda regler gäller för följande kategorier av fordringar:

- Fordringar gentemot insolvensboet som uppstår efter att insolvensförfaranden inletts eller ett moratorium förkunnats.
- Fordringar gentemot insolvensboet som uppstår efter det att insolvensbeslut fattats.
- Fordringar som motsvarar fordringar gentemot insolvensboet.
- Efterställda fordringar.
- Fordringar från gäldenärens aktieägare eller medlemmar till följd av deras medverkan i företaget eller kooperativet.
- Fordringar som överhuvudtaget inte kan tillgodoses i ett insolvensförfarande.

Senaste uppdatering: 22/05/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.